

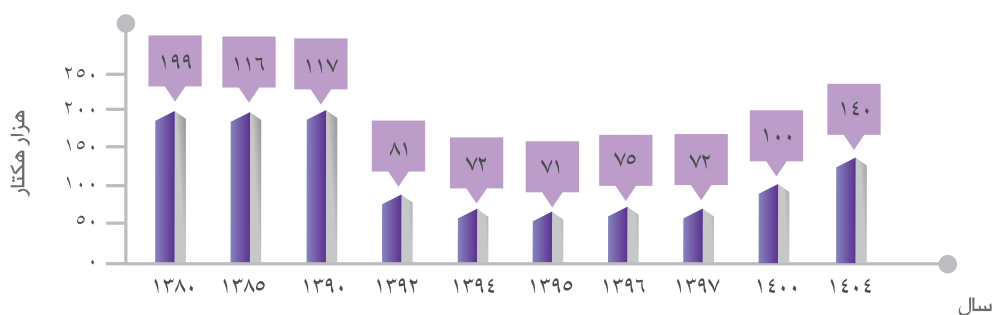


## اثر بخشی ارقام جدید پنبه در بهره‌وری تولید

محمدرضا زنگی و محسن فتحی سعدآبادی  
موسسه تحقیقات پنبه کشور

### بیان مسئله

پنبه یک محصول استراتژیک با سطح زیر کشت جهانی ۳۴ میلیون هکتار و میانگین عملکرد ۷۱۳ کیلوگرم در هکتار است. سطح زیر کشت پنبه در ایران ۷۲ هزار هکتار است. در حال حاضر حدود ۵۰ درصد نیاز کشور (۵۰ هزار تن الیاف به ارزش ۱۲۵ میلیون دلار) از طریق واردات تامین می‌شود. تنگناهای بازرگانی، وجود محصولات رقیب (از قبیل برنج) و عدم حمایت‌های یارانه‌ای از عوامل مؤثر بر کاهش سطح زیر کشت پنبه می‌باشند. با توجه به کشت پنبه در مزارع کم‌بازده و بالایابودن هزینه‌های تولید، ساده‌ترین و پایدارترین راه برای افزایش تولید در واحد سطح، تولید ارقام پرمحصول از طریق روش‌های اصلاحی و ژنتیکی است.



وضعیت جاری و پیش‌بینی آینده سطح زیرکشت پنبه در کشور

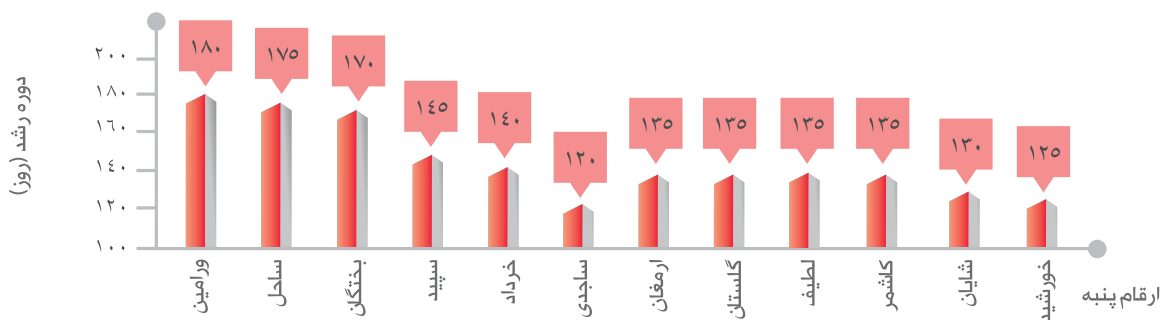
## ارقام جدید پنبه، راهکاری مناسب برای تولید اقتصادی پنبه در کشور

با دستیابی به بیش از ۱۲ رقم جدید پنبه طی سال‌های اخیر (گلستان، ارمغان، سپید، خرداد، کاشمر، خورشید، لطیف، شایان، ساجدی، حکمت و دو رقم جهش‌یافته)، عملکرد ارقام تجاری پنبه از ۴/۵ به حدود ۷ تن در هکتار افزایش یافته است (۶۷۵۰ میلیارد ریال افزایش درآمد).

در ارقام زودرس از قبیل ساجدی، دوره رشد از ۱۸۰ به ۱۲۰ روز کاهش، تعداد چین‌های برداشت از سه به یک یا دو چین کاهش و از مرحله کاشت تا برداشت حداقل تا پنج مرحله آبیاری کاهش یافته است. این امر منجر به کاهش مصرف آب تا ۶۰۰۰ متر مکعب در هکتار خواهد شد (در ۹۰ هزار هکتار می‌توان تا ۵۴۰ میلیون متر مکعب به کاهش مصرف آب رسید).



تغییرات عملکرد ارقام مختلف پنبه از قدیمی به جدید



تغییرات طول دوره رشد ارقام مختلف پنبه از قدیمی به جدید